

Ženevská Charta OSN o udržateľnom bývaní

Ženevská Charta OSN o udržateľnom bývaní je právne nezáväzný dokument, ktorého cieľom je podporiť členské štáty Európskej hospodárskej komisie OSN k hľadaniu ciest, ako zabezpečiť pre všetkých dôstojné, primerané, cenovo dostupné a zdravé bývanie.

Ženevská Charta OSN o udržateľnom bývaní bola prijatá Európskou hospodárskou komisiou OSN dňa 16. apríla 2015 (E/ECE/1478/Rev.1).

Originálny text Charty je dostupný na odkaze www.unece.org/housing/charter.

Kapitola 1. Výzvy udržateľného bývania

Členské štáty Európskej hospodárskej komisie OSN konštatujú:

1. Udržateľné bývanie zohráva v kvalite ľudského života kľúčovú rolu. Pozitívny vplyv bývania možno zvýšiť uplatnením týchto princípov: ochranou životného prostredia, ekonomickou účinnosťou, sociálnym začleňovaním a participáciou občanov a kultúrnou primeranosťou. Rozvoj udržateľného bývania v regióne Európskej hospodárskej komisie OSN čelí viacerým výzvam spôsobených najmä globalizáciou, demografickými zmenami, klimatickými zmenami a hospodárskou krízou.
2. Poskytovanie bývania, jeho správa i demolácia ovplyvňujú životné prostredie; tieto procesy spotrebúvajú zdroje (pôdu, vodu, energiu a stavebné materiály) a produkujú napr. emisie skleníkových plynov. Zníženie týchto vplyvov vyžaduje zapojenie vlád, ako aj občianskej spoločnosti a aktivít Európskej hospodárskej komisie OSN a ďalších medzinárodných organizácií. Základnými prioritami politiky by mali byť: docielenie efektívnej správy bytového fondu, rozsiahle investície do modernizácie pre zvýšenie efektivity z hľadiska životného prostredia a rozvoj finančných mechanizmov pre zlepšenie prístupu k bývaniu. Ako jeden zo spôsobov zníženia dopadov sektoru bývania na životné prostredie by mal byť podporovaný prístup rešpektujúci životný cyklus už pri navrhovaní.
3. Zdravotné riziká predstavujú zhoršené mestské prostredie so znečisteným ovzduším a vysokou mierou hlukovej záťaže, nedostatok zelených plôch a možností pohybu. Podmienky bývania majú priamy vplyv na fyzické a psychické zdravie populácie. Nízka úroveň bývania a zlé vnútorné podmienky v budovách spôsobujú, alebo prispievajú k vzniku mnohých ochorení a zranení, ktorým sa dá predchádzať, napr. ochorenia dýchacieho a nervového systému, kardiovaskulárne ochorenia a rakovina.
4. Finančná a hospodárska kríza v roku 2008 zdôraznila nenahraditeľnú rolu, ktorú v ekonomike zohrávajú stabilné a transparentné trhy s bývaním. V dôsledku krízy niektoré krajiny pocítili na trhoch s bytmi znepokojujúcu nerovnováhu spojenú s exekúciami bytov, bezdomovectvom, nadbytočným bytovým fondom a nedostatkom cenovo dostupného bývania.
5. Chudobné, znevýhodnené a zraniteľné skupiny obyvateľstva¹ nemajú dostatočný prístup k dostupnému a primeranému bývaniu, čelia nezdravým a nebezpečným formám bývania, fyzickým bariéram a/alebo súvisiacou diskrimináciou a vylúčením. Tí, ktorí žijú v subštandardných a nelegálnych sídlach, často nemajú prístup k vode, kanalizácii a ďalším verejným službám.
6. V niektorých prípadoch viedla urbanizácia k fenoménu nekontrolovateľného rozrastania miest („urban sprawl“). To malo negatívny vplyv na už existujúce sídla a viedlo k zmenšeniu území dostupných pre iné využitie. V iných prípadoch nebola urbanizácia regulovaná, čo malo za následok vytváranie a rozširovanie nelegálnych sídiel, ktorých obyvatelia môžu postrádať istotu držby, ako aj sociálnu a fyzickú infraštruktúru.
7. Prírodné pohromy ako sú zemetrasenie, záplavy a zosuvy pôdy, rovnako ako katastrofy spôsobené človekom, mali v oblasti bývania za následok rozsiahle škody naprieč regiónom Európskej hospodárskej komisie OSN a predstavujú vážnu výzvu pre vlády a pre celý tento región. Národné politiky a plánovanie sú často nedostatočné na predchádzanie a minimalizáciu škôd spôsobených katastrofami a mimoriadnymi situáciami. Postihnutým obyvateľom by malo byť poskytnuté zodpovedajúce dočasné náhradné bývanie; pokiaľ to je nutné, tak aj prostredníctvom medzinárodnej a humanitárnej pomoci.

¹ Definícia zraniteľných skupín a ľudí sa v rôznych štátoch líši a môže zahŕňať: mladých ľudí, seniorov, veľké rodiny s deťmi, rodiny samoživiteľov s deťmi, obeť domáceho násillia, ľudí s postihnutím zahŕňajúce mentálne choroby, duševné a/alebo fyzické postihnutie, imigrantov, utečencov, rómske komunity a ďalšie menšiny.

8. Klimatické zmeny sa stali hmatateľnou realitou; vrátane zvyšovania globálnych teplôt, záplav, búrok a zosuvov pôdy ovplyvňujúcich ľudské životy, ako aj majetok a spôsobujúcich hospodárske a sociálne straty. Je potrebné, aby sa domy a ľudské sídla stali odolnými voči extrémnym výkyvom počasia, vrátane takých zmien, ktoré sú spôsobené klimatickými zmenami.

Kapitola 2. Ciele, rámec a princípy

9. Charta je právne nezáväzný dokument. Cieľom Charty je podporiť členské štáty k hľadaniu ciest, ako zaistiť pre všetkých dôstojné, primerané, dostupné a zdravé bývanie so zvláštnym zreteľom na zníženie vplyvu bývania na životné prostredie.
10. Charta sa zameriava na zlepšenie udržateľnosti bývania v regióne Európskej hospodárskej komisie OSN prostredníctvom efektívnych politík a aktivít na všetkých úrovniach, za podpory medzinárodnej spolupráce s cieľom prispieť k udržateľnému rozvoju v tomto regióne.
11. Charta prispieva k implementácii príslušných Cieľov udržateľného rozvoja v mestách a v ľudských sídlach², ako aj k implementácii Globálnej stratégie bývania³ Programu OSN pre ľudské sídla (UN-Habitat).
12. Pre riešenie výziev uvedených v kapitole 1 základ udržateľného bývania tvoria nasledujúce štyri princípy a ich analógia:
  - (a) Ochrana životného prostredia
  - (b) Ekonomická efektívnosť
  - (c) Sociálne začlenenie a participácia
  - (d) Kultúrna primeranosť

(A) Ochrana životného prostredia

13. Bývanie by sa malo plánovať, stavať a užívať spôsobom, ktorý minimalizuje dopady na životné prostredie a podporuje ekologickú udržateľnosť, a to prostredníctvom týchto opatrení:
  - (i) Postupy, ktoré prispievajú k zníženiu uhlíkovej stopy u bytových budov počas celého ich životného cyklu, od navrhovania, dodávky materiálu, výroby a výstavby až po užívanie, údržbu, renováciu a demoláciu týchto budov;
  - (ii) Zlepšená ekologická a energetická náročnosť bytov, ktorá prispieva k znižovaniu energetickej chudoby, k zlepšeniu kvality života obyvateľov a k znižovaniu zdravotných problémov;
  - (iii) Odolné ľudské sídla, ktoré podľa možností využívajú energiu z obnoviteľných zdrojov a proaktívne berú do úvahy klimatické zmeny;
  - (iv) Existujúce budovy, ktoré sú obnovené v maximálnej miere pre efektívne využívanie zdrojov;
  - (v) Bytový fond, ktorý je odolný voči prírodným rizikám, ako aj rizikám vyvolaných človekom, skvalitnený prostredníctvom zodpovedajúceho plánovania, projektovania a bezpečnej výstavby;
  - (vi) Zelené plochy v okolí a vnútri obytných zón vrátane plôch, ktoré poskytujú priestor pre zvieratá, voľný čas a mestské poľnohospodárstvo;
  - (vii) Kompaktné obytné sídla s plánovaným rastom ako prevencia nekontrolovateľného rozrastania miest;
  - (viii) Obytné sídla, v ktorých sa prioritou kladie na udržateľné a integrované systémy dopravy a na zaistenie zelenej infraštruktúry;
  - (ix) Podpora zdravého života prostredníctvom: kvalitného projektovania, údržby a obnovy;

---

² Predslov k návrhu Otvorenej pracovnej skupiny pre Ciele udržateľného rozvoja z 19. júla 2014; dostupné na: <http://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/4518outcomedocument.pdf>.

³ Vid' HSP/GC/24/2/Add.6 a súvisiace rozhodnutie: <http://unhabitat.org/wp-content/uploads/2014/02/Decisions-and-resolution-GC-24th-session.pdf>

- (x) Odpadové hospodárstvo ako neoddeliteľná súčasť stratégií udržateľného bývania, vrátane výstavby, demolácie a života domácností, s podporou opätovného využitia, recyklovania a kompostovania.

(B) Ekonomická efektivita

14. Bývanie je a vždy bolo sektorom ovplyvňujúcim národnú ekonomiku. Bývanie by malo byť tak udržateľným prvkom v životaschopnej ekonomike, ako aj sektorom, ktorý uspokojuje ľudské potreby, a to prostredníctvom týchto opatrení:
- (i) Istota držby a neutralita vlastníctva (t.j. flexibilita medzi vlastníctvom a nájmom);
  - (ii) Informácie a služby katastra nehnuteľností, ktoré uľahčujú investície do bývania a podporujú istotu držby pozemkov a bytov;
  - (iii) Transparentné, efektívne a účinné účtovnícke štandardy, regulačné postupy a pravidlá pre hypotekárne úvery k zaisteniu ich dostupnosti, ochrana spotrebiteľa, posilnenie istoty bývania, rozšírenia možností jeho výberu a zníženia rizika jeho straty;
  - (iv) Zvýšené investície do udržateľného bývania podporené súkromnými, ako aj verejnými investíciami, vrátane partnerstva súkromného a verejného sektora a ďalších finančných nástrojov;
  - (v) Bytová výstavba a obnova, rovnako ako modernizácia existujúceho bytového fondu s cieľom znižovania energetickej chudoby podporou energetickej hospodárnosti (čo prispieva k zmierneniu následkov a prispôsobeniu sa klimatickým zmenám);
  - (vi) Bytová výstavba realizovaná podľa stavebných zákonov a štandardov, ktoré podporujú harmonizáciu osvedčenej praxe, postupov a špecifikácií výrobkov pre zabezpečenie kompatibility naprieč hranicami štátov a pre podporu bezpečnosti budov;
  - (vii) Výstavba bytového fondu založená v maximálnej miere na miestnych riešeniach, miestnej práci a miestnych materiáloch pre projektovanie, výstavbu, modernizáciu a údržbu, čo prispieva k miestnej zamestnanosti;
  - (viii) Modernizácia existujúceho bytového fondu využívaním vhodných technológií spôsobom vytvárajúcim pracovné miesta;
  - (ix) Infraštruktúra a služby tam, kde je to možné a vhodné, pre osoby s nízkymi príjmami a osoby v nelegálnych sídlach;
  - (x) Národné politiky a programy, ktoré v prípade, že je to možné a vhodné, podporujú obyvateľov nelegálnych obydlií legalizovať a modernizovať svoje obydlia za predpokladu, že ich zemepisná poloha a ďalšie faktory umožňujú splniť minimálne bezpečnostné požiadavky;
  - (xi) Integrovanější mestský rozvoj a obnova s pracoviskami a službami priestorovo bližšími k bývaniu, berúc do úvahy potenciálne nebezpečenstvá a riziká;
  - (xii) Priestorové plánovanie zahrňujúce politiky vedúce k efektívnej distribúcii ekonomických aktivít, k zlepšeniu technickej a sociálnej infraštruktúry a služieb, k realizácii mestskej regenerácie, k poskytovaniu dostupného bývania a k riešeniu urban sprawl.

(C) Sociálne začlenenie a participácia

15. Bytová politika a diskusia by sa mala rozšíriť a mal by sa pritom klásť zvýšený dôraz na zapojenie občianskej spoločnosti, sociálne začleňovanie, verejné zdravie, transparentnosť a záujem o etické procesy. To by malo byť riešené prostredníctvom týchto opatrení:
- (i) Nástroje štátnej podpory pre primerané, zdravé, bezpečné a cenovo dostupné bývanie, zahrňujúce prístup k základnej technickej infraštruktúre a k službám, ktoré podporujú sociálnu súdržnosť a prispievajú k napĺňaniu potrieb bývania rôznych sociálnych skupín, vrátane marginalizovaných a zraniteľných skupín obyvateľstva⁴;

---

⁴ Definícia zraniteľných skupín a ľudí sa v rôznych štátoch líši a môže zahrňovať: mladých ľudí, seniorov, veľké rodiny s deťmi a rodiny samoživiteľov s deťmi, obeť domáceho násillia, ľudí s postihnutím zahrňujúce mentálne choroby, duševné a/alebo fyzické postihnutie, imigrantov, utečencov, rómske komunity a ďalšie menšiny.

- (ii) Zvýšená dostupnosť možností bývania, hlavne cenovo dostupného a sociálneho bývania prostredníctvom rôznych nástrojov, vrátane podpory neutrality vlastníctva;
- (iii) Plánovanie, projektovanie, údržba a modernizácia bytového fondu, ktoré podporujú zdravý životný štýl a aplikáciu princípov univerzálneho dizajnu, ktoré zvyšujú využiteľnosť domovov pre všetky osoby naprieč generáciami bez ohľadu na pohlavie a typ postihnutia a ktoré podporujú sociálne zmiešané komunity;
- (iv) Podpora adekvátnych riešení bývania pre ľudí zasiahnutých prírodnými pohromami alebo katastrofami spôsobenými človekom;
- (v) Politiky bývania a vlastníctva pozemkov, ktoré podporujú sociálnu spravodlivosť;
- (vi) Národné bytové politiky vznikajúce demokratickými rozhodovacími procesmi založenými na expertných znalostiach, rozsiahlom zbere dát, transparentným poskytovaním štatistických údajov a na širokej a inkluzívnej verejnej diskusii o všetkých aspektoch rozvoja bývania;
- (vii) Výskum a výmena skúseností o všetkých aspektoch udržateľného bývania;
- (viii) Efektívne, jasné a transparentné riadenie na všetkých úrovniach, zahrňujúce inštitucionalizované postupy na podanie odvolania proti rozhodnutiam týkajúcich sa bývania.

(D) Kultúrna primeranosť

16. Politika bývania by mala brať do úvahy otázku kultúrnej integrity, hodnoty a emocionálneho blaha, a to prostredníctvom týchto opatrení:
- (i) Národné politiky bývania, ktoré zohľadňujú sociálne, ako aj územné špecifiká a podporujú ochranu a zlepšovanie krajiny a historického a kultúrneho dedičstva;
  - (ii) Podporovanie rozvoja verejných priestorov pre kultúrne a spoločenské aktivity;
  - (iii) Bývanie, ktoré zohľadňuje pôvod a kultúru obyvateľstva;
  - (iv) Domy a obytné štvrte navrhované a aktívne udržiavané tak, aby zlepšovali emocionálne blaho ľudí, aj zapojením miestnych komunít do týchto procesov.

Kapitola 3. Hlavné smery činnosti a opatrenia na podporu udržateľného bývania

17. Členské štáty majú v úmysle postupovať v nasledujúcich štyroch oblastiach smerom k udržateľnému bývaniu:
- (a) Obmedziť negatívny dopad bývania na životné prostredie a podporovať energetickú hospodárnosť v sektore bývania;
  - (b) Podporovať prístup k bývaniu v kontexte udržateľného ekonomického vývoja;
  - (c) Podporovať dôstojné, primerané, zdravé, bezbariérové a bezpečné bývanie;
  - (d) Presadzovať trvalé využívanie princípov udržateľného bývania.

18. Členské štáty podporujú nasledovné aktivity:

(a) Obmedziť negatívny dopad bývania na životné prostredie a podporovať energetickú hospodárnosť v sektore bývania prijatím nasledovných opatrení:

- (i) Znížiť uhlíkovú stopu sektora bývania znížením spotreby energie využívanej behom celého životného cyklu budov, čo zahrňuje projektovanie, dodávku materiálov a výrobu, výstavbu, údržbu, obnovu a demoláciu;
- (ii) Znížiť negatívny dopad miest na životné prostredie na obyvateľa, okrem iného venovať zvláštnu pozornosť kvalite ovzdušia a vody a systému nakladania s odpadmi;
- (iii) Aplikovať stavebné zákony a normy energetickej hospodárnosti a environmentálnej bezpečnosti na nové a existujúce bytové budovy;

- (iv) Zvýšiť podiel nízkoenergetických bytov aj ako súčasť integrovaného prístupu regenerácie miest;
- (v) Zvýšiť využívanie nízkouhlíkových technológií a energie z obnoviteľných zdrojov v bývaní;
- (vi) Obnovovať a modernizovať existujúci bytový fond spôsobom, ktorý je šetrný k životnému prostrediu, energeticky hospodárny, dostupný a cenovo efektívny, pokiaľ je to možné, využívať miestne riešenia a znalosti;
- (vii) Implementovať stratégie, ktoré zaisťujú, že pri navrhovaní a výstavbe bytov sú uplatňované princípy environmentálnej udržateľnosti so zvláštnym zreteľom na zmiernenie dopadov a prispôsobenie sa klimatickým zmenám;
- (viii) Prijatť zelené politiky bývania a začleniť ich do politík udržateľného mestského a územného rozvoja;
- (ix) Spraviť vodné a odpadové hospodárstvo neoddeliteľnou súčasťou stratégií a politík udržateľného bývania;
- (x) Podporovať výstavbu bytových domov, presadzovať integrovanú mestskú dopravu a uľahčovať využívanie ekologicky šetrných vozidiel; predovšetkým za účelom zmiernenia urban sprawl a úsporu energií;
- (xi) Poskytovať primeranú technickú a finančnú podporu všetkým aktérom v oblasti bývania a obzvlášť zaisťovať uskutočniteľnosť a dostupnosť energeticky úsporných opatrení, ktoré sú určené aj pre najviac ohrozené časti populácie;
- (xii) Podporovať a monitorovať integrovaný mestský rozvoj a obnovu, ktorý priestorovo približuje pracoviská a služby k bývaní, so zohľadnením rizík potenciálneho nebezpečenstva, a posilňujúcu odolnosť voči klimatickým zmenám;
- (xiii) Zabezpečiť všeobecný prístup k bezpečným, inkluzívnym a prístupným zeleným a verejným priestorom, najmä pre znevýhodnené skupiny obyvateľov⁵.

(b) Podporovať prístup k bývaní v kontexte udržateľného ekonomického vývoja prostredníctvom nasledovných opatrení:

- (i) Zaisťovať všetkým prístup k primeranému, bezpečnému a cenovo dostupnému bývaní a základným službám⁶;
- (ii) Podporovať bezpečnú držbu a dostupnosť možností bývania, vrátane neutrálnej voľby práva užívania bývania (ako je vlastníctvo alebo nájom) pre rozvoj zodpovedajúcej ponuky dostupného bývania;
- (iii) Podporovať transparentné a spravodlivé trhy s nájomným bývaním, s vyrovnanými právami a povinnosťami medzi prenajímateľmi a nájomcami, zaisťovanými zodpovedajúcimi právnymi predpismi a mechanizmami riešenia sporov s cieľom umožniť bytovú a pracovnú mobilitu;
- (iv) Prispievať k dobre fungujúcim, efektívnym, rovným a transparentným trhom s bývaním a pozemkami, ktoré reagujú na rôznorodé typy dopytu po bývaní a zároveň pomáhajú sprístupniť úvery pre sociálne a ekonomicky ohrozené skupiny populácie, a to aj prostredníctvom alternatívnych foriem financovania, ako je napr. mikrofinancovanie bývania;
- (v) Vytvárať a revidovať politiky a postupy pre integrovanú obnovu miest a údržbu bytového fondu, zahŕňajúce technickú infraštruktúru a podporu zelených investícií v tomto sektore;
- (vi) Podporovať efektívnu správu bytového fondu a rozvíjať mechanizmy pre cenovo dostupnú obnovu bývania;
- (vii) Podporovať investície do udržateľného bývania prostredníctvom súkromných a verejných investícií, verejno-súkromného partnerstva a ďalších finančných nástrojov;
- (viii) Vyvíjať programy podľa potreby, ktoré pomáhajú ľuďom ohrozeným nesplácaním úverov na bývanie z dôvodu sociálnych a ekonomických otrasov a sú ohrození bezdomovectvom;

⁵Predslov k návrhu Otvorenej pracovnej skupiny cieľov pre udržateľný rozvoj z 19. júla 2014; dostupné na: <http://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/4518outcomedocument.pdf>

⁶Tamže.

- (ix) Vytvárať rámce pre zaistenie práv a povinností všetkých vlastníkov nehnuteľností a nájomníkov;
- (x) Tam, kde je to možné a vhodné, pomáhať ľuďom žijúcim v nelegálnych a nízkopríjmových sídlach získať prístup k adekvátnej infraštruktúre a službám;
- (xi) Podporovať národné politiky a programy, kde je to vhodné a možné, ktoré motivujú obyvateľov nelegálnych stavieb k ich legalizácii a modernizácii, za predpokladu, že zemepisná poloha a ďalšie faktory umožňujú splniť minimálne bezpečnostné požiadavky;
- (xii) Podporovať využívanie účinných riešení pre projektovanie, výstavbu, modernizáciu a údržbu udržateľného bývania pri rešpektovaní kultúrnych a zemepisných špecifík členských štátov;
- (xiii) Zaviesť účinné, jasné a transparentné predpisy a postupy, rovnako ako inštitúcie pre vydávanie stavebných povolení s cieľom pomôcť zaistiť spravodlivosť a nediskrimináciu a bojovať s korupciou v sektore bývania;
- (xiv) Podporovať využívanie priestorových, územných a katastrálnych informácií a služieb pre vytvorenie prostredia uľahčujúceho investície do bývania a pre zabezpečenie držby pozemkov a bývania;
- (xv) Podporovať mestá a ľudské sídla prijímajúce a zavádzajúce koncepty „Smart City“, integrované politiky a plány na podporu: začleňovania, vrátane sociálne zmiešaných komunít; efektívneho využívania zdrojov; a odolnosti voči klimatickým zmenám a katastrofám⁷;
- (xvi) Presadzovať integrované priestorové plánovanie, ktoré podporuje efektívne územné rozdelenie ekonomických aktivít, zlepšenie technickej a sociálnej infraštruktúry, mestskú regeneráciu a integrovanú obnovu miest, ako aj cenovo dostupné bývanie a ktoré rieši aj problematiku urban sprawl.

(c) Podporovať dôstojné, primerané, zdravé, bezbariérové a bezpečné bývanie prostredníctvom nasledujúcich opatrení:

- (i) Zlepšovať prístup všetkých ku kvalitnému a zdravému bývaniu, znižovať bezdomovecstvo a zlepšovať prístup k bezbariérovému bývaniu;
- (ii) Vytvárať sociálne zmiešané komunity a vyhýbať sa sociálnej segregácii, gentrifikácii a uzavretým komunitám („gated community“);
- (iii) Podporovať zdravý životný štýl prostredníctvom projektovania, údržby a modernizácie bývania, ako aj prostredníctvom verejných a zelených priestorov v okolí a vnútri obytných oblastí;
- (iv) Zlepšovať odolnosť budov voči prírodným pohromám a katastrofám spôsobeným človekom prostredníctvom bezpečnostného plánovania, projektovania a zodpovedajúcou výstavbou;
- (v) Vytvárať stratégie udržateľného bývania, ktoré zlepšuje prístup k základnej technickej infraštruktúre a službám, vrátane prístupu k bezpečnej pitnej vode a kanalizácii;
- (vi) Presadzovať aplikáciu princípov univerzálneho dizajnu za účelom zlepšenia prístupu k primeranému bývaniu a schopnosti žiť nezávisle pre všetkých;
- (vii) Zaistiť, aby politiky bývania a právne predpisy týkajúce sa bývania a ich implementácia neboli diskriminačné.

(d) Presadzovať trvalé využívanie princípov udržateľného bývania prostredníctvom nasledovných opatrení:

- (i) Zhromažďovať údaje o bývaní vrátane údajov o bezdomovectve, využívať spoločné medzinárodné štandardy pre zaistenie rovnosti medzi členskými štátmi, sprístupňovať tieto dáta a národné štatistiky verejnosti za účelom podpory tvorby politík, výskumu a ekonomického rozvoja a využívať globálne a regionálne údaje pre podporu procesov tvorby politík;
- (ii) Podporovať investície do výskumu a inovácií vo všetkých aspektoch udržateľného bývania;

⁷Predslov k návrhu Otvorenej pracovnej skupiny pre ciele udržateľného rozvoja z 19. júla 2014, dostupné na: <http://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/4518outcomedocument.pdf>

- (iii) Podporovať dobrú správu na všetkých úrovniach, spoluprácu medzi príslušnými vnútroštátnymi vládnyimi agentúrami, efektívnu participáciu verejnosti na rozhodovacom procese a vládu práva v oblasti bývania;
- (iv) Rozvíjať kapacity pre participatívne, integrované a udržateľné plánovanie ľudských sídiel a ich správu;
- (v) Zintenzívniť regionálnu a medzinárodnú výmenu skúseností a spoluprácu v oblasti bývania, územného plánovania a pozemkového manažmentu;
- (vi) Vytvárať a realizovať programy budovania kapacít pre všetkých aktérov v oblasti bývania, mestského plánovania a pozemkového manažmentu.